DWARSDOORSNEDE DOOR DE ONCOLOGIE

De Ru VJ, Van Diest PJ, Looijenga LHJ, Van de Velde CJH, Wagener DJTh. Canon van de oncologie. Haarlem: DCHG medische communicatie, 2012. 132 pagina's, € 25,-. ISBN 978 94 90826 21 5.

Doelgroep Geïnteresseerden in de geschiedenis van de oncologie.
Inhoud Dit fraai vormgegeven boek schetst in 53 hoofdstukken de ontwikkeling van de oncologie, van de Egyptische en Romeinse oudheid tot de huidige multidisciplinaire behandeltechnieken. Het staat stil bij grootheden als Van Leeuwenhoek, Virchow en Röntgen die de basis hebben gelegd voor de diagnostiek van kanker. Het geeft een kijkje in de eerste chirurgische behandelingen van kanker, die tot halverwege de 19e eeuw bij gebrek aan anesthetische mogelijkheden nog slechts met het aanbieden van een 'bijtstokje' plaatsvonden. Via Becquerel en Pierre en Marie Curie wordt een brug geslagen naar de ontwikkeling van nucleaire geneeskunde zoals we die nu kennen. Mijlpalen als de ontwikkeling van radiotherapie worden geïllustreerd, evenals de ontdekking en toepassing van het eerste cytostaticum 'stikstofmosterd', met indrukwekkende foto's van de eerste patiënt die hiermee behandeld werd. In de tweede helft van het boek worden modernere technieken als beenmergtransplantatie en brachytherapie toegelicht, en staan de auteurs stil bij de ontwikkeling van immunotherapie. De ontdekking van oncogenen wordt behandeld, met de hierop gebaseerde succesvolle 'targeted therapie' die gericht aangrijpt op aberrante eiwitten die in tumorcellen tot expressie worden gebracht. Tot slot ontbreken de impact van het voltooide genome sequencing en de (toekomst van) genexpressie-arrays niet.

Oordeel Dit boek illustreert de imposante ontwikkeling die de behandeling van kanker heeft doorgemaakt. Het is prettig leesbaar, al wordt in sommige hoofdstukken vrij veel gebruikgemaakt van jargon. Niet alles kan in 53 hoofdstukken besproken worden: de auteurs beperken zich tot de solide tumoren en de hemato-oncologie blijft onbelicht; nieuwe behandeltechnieken die hun nut nog niet onomstotelijk bewezen hebben, bespreken ze niet. De keuze die de redactie heeft gemaakt, geeft echter een breed beeld. De auteurs wagen zich er niet aan, maar het is verleidelijk de lijn door te trekken en te speculeren over de inhoud van de volgende canon. ■

Linda Bröker

Waardering: ●●●●

SPOED IN VLAANDEREN

Buntinx F, Bemelmans B, Aertgeerts B, redactie. Urgentieschema's voor huisartsen. Den Haag: Acco Nederland, 2012. 179 pagina's, € 22,50. ISBN 978 90 334 8483 4.

Doelgroep Huisartsen.
Inhoud Dit Vlaamse zakboek voor de huisarts beschrijft in 23 hoofdstukken beknopt het beleid bij spoedeisende indicaties en symptomen. Na een hoofdstuk over algemene richtlijnen bij spoedgevallen volgen onder andere hoofdstukken met cardiale indicaties, respiratoire indicaties bij volwassenen en kinderen, psychische beelden in crisissituaties, pijnbeelden (van top tot teen, variërend van migraine tot anale pijn), traumata, verbranding, verdrinking en intoxicaties. In aparte hoofdstukken komen onder andere acute complicaties bij chronische aandoeningen (zoals diabetes en heroïneverslaafden), zieke kinderen en bevallingen aan bod. Het boekje wordt gecompleteerd met hoofdstukken over de inhoud van het spoedgeneesmiddelenetui en illustraties over de basisreanimatie bij volwassenen en kinderen en het gebruik van de AED.

De auteurs beogen met dit zakboek een hulpmiddel te bieden om snel iets op te zoeken en om de eigen aanpak 'te preciseren, te vergelijken en aan te vullen'. Om de richtlijnen beter wetenschappelijk te onderbouwen zijn in tegenstelling tot vorige uitgaven de op consensus gebaseerde richtlijnen tot stand gekomen na een uitgebreid literatuuronderzoek.

Oordeel Het verrassende van het boekje is dat het ondanks de beknoptheid een breed scala van onderwerpen bespreekt. Dit geldt ook voor de adviezen die uiteenlopen van 'zet een boterham op het nachttafeltje' bij bejaarden met nachtelijke onrust tot technische informatie over het gebruik van een 'heartscan' (apparaatje dat één ecg-afleiding weergeeft). Hoewel de beknoptheid valt te prijzen maakt de opbouw van het boekje een rommelige indruk. Door op de rechterpagina steeds richtlijnen weer te geven en op de linkerpagina toelichtende opmerkingen of achtergrondinformatie is het lezen van teksten die meerdere bladzijden beslaan wat verwarrend. Daarnaast heb ik geen duidelijke systematiek in de volgorde van de onderwerpen kunnen ontdekken. Het onderwerp anafylactische reacties staat bijvoorbeeld in een apart hoofdstuk achterin het boekje, terwijl dit onderwerp meer thuishoort bij de cardiale en respiratoire indicaties. De belangrijkste beperking voor het gebruik van het boekje door de Nederlandse huisarts zijn echter de verschillen met de adviezen en richtlijnen in bijvoorbeeld de NHG-Standaard Acuut coronair syndroom en de NHG-Standaard Hartfalen.

Willem Drayer

Waardering: ●●